

Nro. 42.

A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken November 21-ik napján
1866-ik éltendőben.

B é t s.

Felséges Urunk, kedves testvér öttse és házi
minister *Károly* Kir. Fő herczeg, a' több Kir. Fő
herczegek és *Albert* Saxoniai Királyi 's Tessen-
ni Herczeg társaságokban, tegnap előtt reggel, va-
dászatra *Schlosshofba* utaztak. — Az új Fr. követ
minister General *Andreossy* tegnap előtt volt a'
Cs. Kir. első Status Ministernél Gróf *Stadionnál*
első audientzián — *Jacquin Miklós* Cs. Kir. valóság-
os Consiliarius Urat, a' Sz. István Rendjének kis ke-
resztes tagját, a' szokott taksának el engedése mellett
Baróságra fel emelni méltóztatott Eö Felsége.

T t

König Stabalis Chirurgus Urat, a' ki a' múlt esztendőnek vége felé, az Austerliczi szerentsétlen ütközetben Francia fogságba esett, és az ide való ispotályokban betegen fekütt Orosz katonaságra gondot viselt, 's azokat gyógyította, egy igen betses brilliántos piksissel, Csász. Kir. Orvos Doktor *Cruze Urat* pedig, a' ki a' Fels. Orosz Császárt a' múlt 1805 ik esztendőbeli táborban szüntelen követte, egy hasonlóképen igen betses brilliántos gyűrűvel tisztelte meg ezen nagy Fejedelem.

Itten az a' hír folydogál, hogy a' Frantzia hadi seregek, már napnyugoti Prussziának (a' hajdani Nagy Lengyel Orszagnak) egy leg főbb városáig *Pósenig* nyomúltak volna bé.

Más részről azt is beszélük, hogy Novemb. 16-ik napján egy 70000 emberből álló Orosz hadi sereg tsatolta volna magát a' meg 40000 főből álló Prussziai Ármádiához, és hogy azonkívül egy más 80000 főből álló Orosz ármádia érkezett volna napnyugoti Prussziának szélső határaihoz. Mit lehessen ezekről a' köz hirekről itilni, az idő megmutattya.

Hadi Történetek.

A' Prussziai hadi szolgálatban vólt, és a' Jénai szerentsétlen ütközetben a' király ármádiájának bal szárnyát vezérlő herczeg *Hohenloe Ingelfingen* azon hivatal szerént való jelentésében, melyben a' maga, a' vezérlése alatt maradt, és *Stettinbe* menni igyekezen 17000 emberből állott *corpus*nak *Frenslwiánál* Fr. fogságba lett eseséről a' Fels. Prussziai Királyt tudósította, azon történetet ekként írja le: Minekutánna, úgy mond, a' vezérlésem alatt vólt ármádiával, Octob. 27-ikén *Boi-*

tzenburghoz értem, 's ottan még azon nap'estéjén *Prenzlau*ba menni szándékoztam volna: az o'la vívő útakat már az ellenség el foglalta, mellyhez képe'st hirtelen balra fordultam, *Schönermark* felé vettem utamat, és a' mint a' hosszas marsirozás 's éhség miatt nagyon meg lankadt lovasságnak és gyalogságnak ereje engodte, lassan lassan előbre nyomúltam, olly bizodalommal lévén, és az előre küldött patrollok, avagy vigyázó katonák által is a' szerént lévén tudósittatva, hogy azon az úton semmi ellenségre bukkanni nem fogok. Azomban allig jutottam a' *Prenzlau*i tetőkre, midőn már az ellenség reám rohanván, kis ármadiám' bal szárnyával ü'stökbe kapott, és mivel mind lovassága, mind artillériája elegendő v'lt; velem szembe szálui igyekezett. De az én katonáimnak, sem fegyverek, sem puská töltések, sem egyéb eszközök nem lévén, az ellenséggel' capitulálni' köntelea v'ltam, s. a. t.

Egy *Berlinben* *November első* napján költ parantsolatjában olly rendelést a' lott ki a' Fr. Császár, hogy *Berlin* városa, *Stetin*, az *Oderai Frankfurt*, és *Lipsia* 8200 emberre való kaputott tsináltassanak 's adjanak a' Fr. Armadia számára. — A' *Saxoniai* Val. Fejedelem sokágyút, fegyvert, lovat adott a' Fr. Armadia számára.

A' *Spandau*i igen eros, és minden felől vízzel körül vétetett varban, 1200 foból álló katoná, őrizetnél több nem volt, a' midőn az a' *Frantziákkal* capitulált volna. Ennek fő tikkelyei a' következők voltak: — 1) A' hadi tiszték minden tábori bútorokkal együtt el mehetnek, minekutána arra köteleztek volna magokat, hogy ebben ben az egész háborúban a' *Frantziák* ellen fegy.

verrel nem szolgálnak — 2) Az invalidusoknak megengedtetik, hogy azon várban tovább is meg maradhassanak. — 3) Az all-tisztek és köz emberek hadi fogsagra esnek — 4) minden ott lévő ártilléria, fegyver, munitio, és eleség a' Fr. Armádiának által adatik. — 5) Szabad elmenetelre való passzuslevél adatik a' tiszteknek. 6) A' több ott lévő nem hadi személyek vagyonaikkal együtt oda mehetnek, a' hova nékiek tétteni fog. — A' Küstrini igen erős várban, melly *Novemb. 2-ik napján* adattatott fel a' Frantziáknak, 4000 embert, 80 ágyút, és igen sok munitiót ejtettek fogsagra. A' Svéciai Pomerániába küldetett Fr. seregek, annak fő városához *Stralzundhoz* már közel vannak. Ezt védelmező állapotba tértek a' Svékusok.

* * *

Mű napon érkezett Tudósítások.

Stralzundból, a' Svéciai Pomerániának fő városából Novemb. 1-ő napján. Néhány naptól fogva igen háborusan folynak nálunk a' dolgok. A' külső városokban lévő házak le rontatnak, és annak lakosai a' belső városba, rész szerént a' szomszéd helységekbe költöznek. A' belső városnak lakosi hat hólnapra való eleséget tartoznak magoknak szerezni. — Az elszéledett és nálunk menedék helyet kereső Prusszus katonákat városunkba bétámasztani nem szabad. — Már a' Svéciai Pomerániában vagynak a' Francziák, és nem sokára látogatásunkra jönnek.

Lübeckből, Novemb. 5-dik napján. Tegnapelőtt *Schwerin* városához nem messze öszve tsaptak a' Francia és Prusszus hadi seregek, a' mely tsatában a' *Rudolf* Huszárjai (majdan az öreg *Ziethen*

Generalis serege) igen vitézi módon viselték magokat. *Blücher* és *Winning* *Generalisok* *corpussait* igen nagy erővel támadták meg a' *Franciák*. Mai napon 500 szekér sebes *Pr.* katonák és sok tábori bagázsia hozattattakhoz zánké; maga *Blücher* *Generalis* is ide érkezett. Holnap varattatnak ide a' *Frantziák*.

Német Ország,

A' *Brunsvigiai* 72 esztendőös öreg herczeg a' *Jénai* tsatában meg nem hólt hanem egy puska golyóbis mind a' két szemét gyengén elsodorván, lakó rezidentiájába vitetett; de a' *Franciáknak* oda való közelgetések miatt ott sokáig nem maradhatván, *Kleist* *Oberster*, és *Spangenberg*, 's *Hoyen* *Orvos* *Doktorok* társaságokban *Altonába*, familiája pedig *Rostokba* mentek a' honnan *Londonba* menni szándekoztak. *Brunsvigia* városába *October* 25 ik napján marsiroztak bé a' *Frantziák*. — Mielkelötte rezidentiáját el hagyta volna Eö *Herczogsége*, *udvari* *Marsalját* *Münnichhauzen* *Grófort* *Napoleon* *Császár*hoz küldvén, arra kérte ezen *Feljedelmet*, hogy mind rezidentiájának, mind tartományának kedvezzen, 's engedjen annak *neutralitást*. Ezen *Brunsvigiai* herczegi *udvar* *Marsalt* ily válasszal botsatotta vissza *Napoleon* *Császár*:

„Hogyha *Brunsvigia* városát úgy el pusztítanám is, hogy annak egy köve se maradjon a' másikon, mit mondhatna az ellen a' *Kigyelmed* *Feljedelme*? Nem volna é nékem a' *visszonozás* *jusán* (*Jure Talionis*) arra szabadságom, hogy *Brunsvigiával* akként bánnyak, mint bánni igyekezett a' *herczeg* *Páris* városával? Előre végső romlással fenyegetni a' városokat, egy bölts vezérhez sem illő

dolog, de ennél is illetlenebb egy vitéz emberekből álló armádiát betsületétől meg fosztani akarni, 's annak azt parantsolni, hogy Német Országot az eleibe irt napokon való marzirozásban hagyja oda, ezt allig fogják a' következő maradványok el hinni. Nem kellett volna a' Brunsvigiai Hercegnek illy sértő szókkal élni; minden fegyverben meg öszült férfúnak méltó tekintetben kell a' katonaság betsületét tartani; valósággal nem is szerzett a' herceg a' Champagnei térségeken magának arajjust, hogy illy meg utalással bányon a' Frantzia zászlókkal, az illyetén kivánság annak a' hadi embernek szolgát leg nagyobb gyalázatjára, a' kitől származik ez az igazságtalan kivánság, nem háramlik az a' Prussziai Királyra, hanem az ő hadi Tanatsának igazgatójára, arra a' Generálisra, a' kire a' hadi dolgoknak folytatása ezen kétséges kimenetelű környúlások közt vala bizattatva; rövidedén meg mondván, a' Brunsvigiai Hercegre, a' ki Frantzia Ország, és Prusszia a' jelenvaló háború okának méltán tarthat. Ennek a' vén Generálisnak példája, mind az affjabb tiszteket, mind magát a' békességet szerető Királyt meg tántorította.

„Azorban mondja meg Kigyelmed a' Brunsvigiai Tartomány lakosinak, hogy én ő nékiek akarván kedvezni, rajok a' háború terhét meg könnyíteni igyekezem, hogy ok nagy lelkű ellenségre fognak a' Frantziában találni, és hogy az a' nyomorúság, melyet az én hadi népemnek leendő által menetele okozhatna az én akaratommal nem esik. — Mondja meg Kigyelmed a' Brunsvigiai Generálisnak, hogy én olly tekintetbe fogom ötet tartani, mint a' milyen egy Prussz. Generálist illet; de hogy

én egy Prusszus Generálist sem tartok mástol nem függő Fejedelemnek. Ha valamiképen el találja a' Brunsvigiai herczégi Ház őseitől reá maradt felsőségét veszteni, ezt a' kárát annak tulajdonítsa, a' ki már két háborúnak szerzője volt, a' ki az elsőben Páris városát fundamentomával együtt-fel akarta fordítani, a' másodikban pedig 200000 derék vitéz meg motskolni igyekezett, a' kiket talán meggyőzni lehetett, de a' kik mindenkor a' betsület és ditsőség ösvényén fognak találtatni. „

„Kevésnapok alatt sok vér ontatta ott ki, a' Prussziai Monarchiát igen sok szerentsétlenség érte. Méltó ez az ember a' szemre való hányásra, ő csak egy szavával is el távoztathatta volna ezt a' nagy inséget, ha mint Nestor a' hadi Tanácsban fel szólalt és ezt mondotta volna: Értetlen ifjak halgassatok! Asszonyok mennyetek vissza a' ti rokkáitokhoz és asszonyi foglalatosságotokhoz; Király! Felséged pedig ditsőséges ősei leg nevezetesebb hadi társainak adjon hitteit. *Napoleon* Császár háborút ugyan nem akar de választást se adjon nékie a' háború és gyalázat közt; ne botsáikozzon Felséged egy olly ármádiával veszedelmes tsatába, melly 15 esztendőől fogva sok ditsőséges hadi tetteket vitt végbe, és a' melly a' győzedelemhez lévén szoktatva mindent hatalma alá vett. — A' helyett hogy illy, vénségéhez és hosszas tapasztalásaihoz illendő tanácsot adott volna, leg első volt a' Brunsvigiai Generális, a' ki a' fegyverhez való nyulást javasolta. Még a' vér szerént való atyafiság' köteléről is el felejtkezett, a' mennyiben a' fiát az atya ellen fegyverkezettette, a' Stuttgardi Kir. Rezidentiát, a' maga zászlóinak ott leendő felütésekkel fenyegette, és a' midőn ezen lépéseit a' Fran-

zia Ország ellen való átkokkal meg tetőzte volna, meg valletta, hogy ő legyen a' Prussiai igen ser-
tegető Manifestumnak alkotója, melyet haszinte 14
esztendőig szüntelen tagadott is, de azt csak ugyan
nem tagadhatta, hogy annak maga nevét alá nem
írta volna."

A' Hesszen Kasszeli Vál. Fejedelmi udvarnál
vólt Fr. Csász. követ October utolsó napját köve-
tet. éjjel egy promemoriát küldött a' V. Fejedelem-
nek, mellyben ura parantsolatjára olly ki nyi-
latkoztatást tett vala, hogy a' Kasszeli udvar-
nak Pruszsziával való öszve szövetkezéséről
tökéltetessen tudositatva vagyon, hogy annál
fogva hivattattak vissza a' Regimentekhez a'
szabadságos katonák, 's azon végből küldtett
Hannou városába katona őrizet, és sok céség s. a. t
Továbbá, hogy a' Franczia Császár Eő Felsége há-
tározásképen ki nyilatkoztatta, hogy a' Hasz-
sziai Vál. Fejedelemnek akármire tzelező fegyve-
res készületeit ellenségeskedés gyanánt fogja ven-
ni, mellyre nemtsak semmi választ nem adott a'
Vál. Fejedelem, sőt inkább Párisban vólt követjét
is vissza hivatta; hogy azólta sok Pruszsus seregek
mentek bé Kasszelbe, 's ezeket igen nagy öröm-
mel fogadta a' Hassziai örökös hertzeg, hogy a'
Frantzia Armádiának meg támadasa végett sok
Pruszsus fegyveres nép marsirozott a' Hassziai
tartományokon keresztül, és hogy ezek vissza mar-
siroztak nem Hasszia neutralitasára nézve hanem
azon okból ezett, mivel a' Prassziai Armádiának
Weimár mellett kellett öszve gyűllenni. Ennek meg-
verettetése után nagy vizvázatlanság, sőt oktalanság
vólta, a' Hassziai seregeket a' Fr. Armadia há-
ta megett hagyni. Arra való nézve szükséges min-

len Hessezen Kasszeli tartományokat el foglalni, minden helyet, ügyukat, fegyveres táraikat a' Fr. Armádának által adni, és azt a' Hasszia ellenséges szándékaitól hátul bátorságba helyhezietni. A' Vál Fejedelem tettzésétől fog függeni az erőszakot erőszákkal tromfolni, 's annál fogva magá bíredalmát a' háború piatzává tenni."

A' Fr. Csász. követnek ilyen ki nyiltokoztatása után, a' következett napon; úgymint Novemb. 15-ös napján Marsal *Mortier*, es Novemb. 3-ikán a' Hollandiai Király *Lajos* a' vezérlések alatt lévő Fr. hadi seregeknek néhány részével *Kasszel* városába bé marsiroztak. Az utólsóbb néhány ezred magával a' következett napon onnan ki menvén, fel vett útját tovább folytatta. Az elsőbb, t. i. Marsal *Mortier* azon városba lett bé menesele után min ján ily foglalatu hirdetményt tettetett közönséggel: *HASSEZNEK TUKOSI!* Azért jöttem ide bé, hogy tartományotokat el foglallyam, és a' háborúnak szörnyúségeitől titeket meg mentselek. Ti magatok tanúi vagytok annak, hogy a' ti határaitokat a' Prusszus hadi seregek meg rontották, ti magatok belső fájdalmat éreztetek a' miatt, hogy őket az örökös Hertzeg igen barátságossan fogadta. Ennekfelette, mivel a' ti uralkodó Fejedelmek és az ő fia Prussziai hadi szolgálatban vannak, kötelesek a' fő vezér parantsolatjának engedelmeskedni. Az uralkodó Fejedelemnek méltósága egy idegen Hatalmasság hadi szolgálatjában lévő tisztnek rangjával meg nem áthat. — Vallástok, törvényeitek, erköltséitek, és privilegiumaitok méltó tekintetben fognak tartattatni; a' közitekbe jött Fr. katonaság jó hadi fenyték alatt leszen. — Ti is visellyétek magatokat tsendessen, légyetek azon

Felsőség eránt egész bizodalommal, a' kitől függ a' ti sorsotok, ha ezt mivelitek, minden jót várhattok magatokra.

Jegyzés. A' Ménus folyóvíz mellől írják, de magok az irók sem tudják bizonyosan, hogy a' Hassziai Vál. Fejedelem is a' Rénusi Conföderatióhoz állott, hogy annak segítségére 12 ezer fegyveres ember rendelt ki, és hogy 16 millió livernek fizetésére ajánlotta volna önnön magát!

* * *

A' Prussziai Király' Manifestumának további folytatása.

Ugy de olly intézetekre kellett volna Fr. Országnak a' Királyt birni, mellyek hasznára lettek volna Prussziának! Mingyárt meg látjuk, mire tze-lozzanak Frantzia Ország' kedvezései. Leg elsőben oly tzikkelyt iktatott bé a' Rénusi Conföderatiónak Fundameotomos törvényei közzé, melly minden következendő erőszakoskodás bimbóját magában foglalta, tudoilik, más fejedelmék is, a' kiknek kedvez lejend az abba való bé vétetéssel meg kínál-tattak. Illyen módon Német Országnak minden költsönös egyessége meg határozás nélkül hagyat-tatott, es mivel az erőtienebb Statusoknak magához való héd-tatásokra hol ígérekkel, hol fenyege-tődzésekkel ét, igen közel volt az időnek az a' pontja, a' meltyben a' Rénusi Codfoederatio a' Prus-sziai Monarchia sz végig ki terjesztetett. Hogy senki kétségbe ne hozbassa azt, mindjárt meg tété-tődött az első proba, de szerentsére olly Fejede-delenre találtak, a' ki a' maga árnyékától meg nem ijed, és a' ki leg főbb ditsosságét a' maga más-

tól való nem függésében helyezteti. — A' Kaszszeli udvarnál volt Fr. minister a' Vál. Fejedelmet a' maga Uraval való öszve szövetekezéssel meg kínálta, kiváltképen ezen indító ok mellett, hogy Prussia maga frigyeseivel semmi jót nem teszen! de hogy Napoleon a' Hassziai Vál. Fejedelemnek a' Ré-nusi szövetségbe leendő bé állását birodalmának meg nagyobításával fogná meg jutalmaztatni — és ezt a' hitetlenséget a' Királynak avval a' frigyes társával követték el, a' kit a' vérség, a' familiák közt való egyesség, számos frigykötés és egyesülések a' Királyhoz szorossan kaptak — abban a' szempillantatban mivelte ezt, mellyben arra únszolta a' Királyt, hogy az északi Német tartományokkal hasonló Confoederatióra lépjen, mint a' millyenre a' déli és napnyugoti Német tartományok léptek vala, és a' mellynek kultsa a' Hassziai Vál. Fejedelemségnek kellett volna lenni. — Fr. Ország-nak még ezen ellenséges lépesei is türethők voltak. De ha tudni kívánnyák, mi volt az a' mézes madzag, a' mivel a' Hassziai Vál. Fejedelmet meg nyerni igyekezett, és miűsoda nagyobbitással ketségtették őtet? A' Király sogorának, az Orániai Hercegnak, ennek a' már két izben is rúul meg tsalatott Fejedelemnek birtokával a' Fuldai herczegséggel, mellytől harmadszor is meg akarta fosztani, ezt ígerte a' Hassziai Vál. Fejedelemnek, mellyet bizonyossan által is adott volna nékie, ha maga el fogadta, és ha Prussia fegyverhez nem nyúlt volna.,,

„Mindezekből könnyen ki láthatta Eő Királyi Felsége a' törvénytelenég jussan épült alkotmány-nak naponként való öregbedését — mind jobban jobban meg győződött arról, hogy ötetszoros ha-

tárok közzé szoritani igyekezzenek, és hogy azt akarják végbe vinni, hogy még csak meg se mozdúlhasson azok közt. A' Rénusi Confoederatióknak egy igasságtalan végzése által minden idegentruppoknak fegyveresen vagy fegyvertelenül azon Confoederatio Statusain meg tiltatott az általmenetel, mellyel oda tzéloztak, hogy a' Hasszai egyes tartományok közt való egyesség a' nemzeti törvények ellen egészen el töröltessék — oda tzéloztak, hogy újabb újabb villongásra valamely szint készítsenek. E' volt az az első büntetés, melly azt a' nagy lelkű herceget érdeklerte, a' ki a' védelmezőt az uralkodónak eleibe tette. *Napoleon* Császár ezt az utolsó kétségeskedést is majdan el háritotta.— Azon időben békességes alkudozások folytatódtak Párisban egyik az Orosz, másik az Anglus ministerekkal, mind a' kettőben kinyilatkoztak a' Prusszia éránt való gondolkodásai; de még akkor is (Eő Kir. F. gének lehetetlen arról bámulás nélkül gondolkodni) mind ezek után is arról gondolkozott a' Király, mitsőda úton módon lehetne e' dolgot a' békesség meg tartásával egyeztetni. Azon békességes alkudozásban, mellyet *Sándor* Császár jóvá nem hagyott, arra kötelezte magát Francia Ország, hogy az Orosz Birodalom költsönös segítségével Prussziát a' Svéciai Király Német Státusainak el foglaltatásában meg fogja akadályoztatni, bolott néhány hólnapoktól fogva szüntelen azoknak el foglaltatásokra únszolta a' St. Cloudi Kabinet a' Királyt, még pedig három végekre nézve, ugymint, hogy a' Svéciai Királyon bosszút álhasson; hogy Prussziát a' több uralkodó udvarokkal villongásba ejtse, és hogy a' déli Német Ország fel forgatásában Prussziát halgatásra bírassa. De azon idő

postjától fogva ezeket a' feltételeket jól által latta a' Király, és nagy fájdalomra volt a' Stokholmi udvarral való szerentsetlen barátságtalansága, melyre nézve azon igyekezett, hogy minden magahasznát tárgyazó plánumokat el hárithasson, és az ő igireteért *Sándor* Császár vállalta magára a' kezeséget.,,

Ekkor egyszerre meg változott a' dolognak ábrázata, és *Napoleon*, a' ki sok ideig eilensége volt a' Svéciai Királynak egyszeribe vedelmezőjévé lőnn. Nem léssen szükségtelen dolog azt itt meg jegyezni, hogy a' Fr. Császár ebben a' híres traktában, a' Pétersburgi udvarnak meg ígerte, hogy a' Nápolyi Királynak szenvedett kárát ki fogja pótolni, melly végre arra akarta a' Spanyol Királyt venni, hogy ő a' Baleariai szigeteket testvér öltssenek, t. i. *IV. Ferdinánd* Nápolyi Királynak engedje által. Így vannak azok a' nagyobbitások, a' mellyekre az ő frigyesei számot tarthatnak! Mind ezeket úgy lehetett szemlélni, mint a' Prussia ellen való barátságtalanságának előjáró postáit. Eő Felségének Frantzia Országgal való traktái még eddig mindenkor kissebségére és kárára szolgáltak, egyetlenegy haszon maradt még hátra. Hannoverának sorsa kezében volt, és az északi Német Ország bátorságára nézve abban is kellett maradni, mellynek állandóságáért *Napoleon* Császár a' kezeséget magára vállalta. Még is mindazáltal az Angliával való békességes alkudozásnak azon Válászó Fejedelemségnek vissza adattatását tetelundamentomúl, mellynek próbái a' Király keze közt vannak, 's annál fogva kezdődött el a' háború, és Fr. Országoknak minden intézetei oda tételoztak. Egyik hólnapról a' másokra újabb tudó-

sítások adattattak ki ármádiájának hazájába való vissza meneteléről; de mindenkor újabb újabb szint talált Németországban való további meg hagyatására. De mi végre? bizonyossan azért, hogy a' Német Fejedelmeknek felsőségeket a' legutolsó nyomig ki írthassa; hogy a' Királyokkal mint maga helytartóival úgy bánhasson; hogy a' Német tartományoknak minden zsirjokat kiszívassa; hogy azokat a' polgárokat, a' kik egyedül magok Fejedelmeknek tartoznak számot adni, a' katonai üllő szék eleibe hurczolhassa; hogy másokat, a' kik idegen Statusokban, 's idegen Fejedelmek alatt, még a' Német Császár rezidentziájában is tsédesesen éltek, földön futókká tegye és olyanoknak hirdettettesse ki, a' kiket mindennek szabad megölni, tsak azért, hogy olly irásokat adtak ki, melyek a' Fr. Kormányzszéket, vagy inkább annak kegyetlen uralkodóságát sértegették, holott maga az a' Kormányzszék szabadtságot engedett arra, hogy bérbe fogadott irkálói 's firkálói a' Koronának betsülletét, és a' népeknek leg szentségesebb érzékenységeket a' vallást szabadon moshkolhassák.

(A' meg hátra maradt részét a' jövő posta napon.)

Elegyes Dolgozok.

Francia Marschal *Mortier* a' tartalék seregek fő vezérje, Novemb. 1-ső nappán, a' Hesszeu Kasseli Vál. Fejedelemség fő várossába *Kasselbe* bé marsirozván, minden posztokat által vett az ott volt Kasseli katonaságtól. Már *Hannuban* is, sőt az egész Vál. Fejedelemségben beun vannak a' Francziák. — Az Olasz Országi ármádiától, 10 ezer ember marsirozik a' Fr. nagy ármádiához. — A' *Drezdából* Szeziába marsirozott Fr. seregek helyett Baváriai hadi nép ment oda őrizetre, mely a'

belső és külső városokba szállítottván békvártélyba, jó hadi fegyvertéket tartani mondatnak. A' V. Fejedelmi Rezidentiában a' Saxoniai testörző sereg áll vigyázaton; ellenben a' városkapuit és a' fegyveres tárházat Baváriai katonák őrzik. — A' Magdeburgi erősségben lévő Pr. katona őrizet, nem régiben az azt zárva tartó Francziákra ki tsapott, de mitsoda szerentsével nem tudatik. *Berlinben* egy-néhány tábori ispotályokat állítottak fel a' Frantziák, a' *Spandau* várat pedig sok sántzokkal, töltésekkel és bástyákkal igyekeznek meg erősíteni. — A' Berlinben lévő Fr. katonaságnak, nevezetesen a' huszároknak és lovas jágereknek annyi sok Prusszus 4 és 6 garasos pénzek van, hogy egy *Lajos* aranyért, olvasatlan egész marokkal adják. — A' Berlini Kir. udvar Birodalmához tartozó napkeleti *Friziát* és a' *Lingeni* Grófságot *Lajos* Hollandiai Király el foglaltatta. A' Lipsiai utolsó vásáron vólt Anglus, Orosz, és Prusszus Kereskedők a' Frantziáktól le arrestáltak, portékáik pedig confiscaltattak; ellenben az Austriai Birodalombeli Kereskedők minden portékáikkal egygyütt haza bortsattattak. A' fényes Portánál lévő Orosz Császári követnek azon irására, mellyben a' *Móldvai* és *Havasalföldi* Vajdának előbbi méltóságokba való vissza helyheztetések kivánta, *Selim* Császár jaként válaszoltatott, hogy ő egy külső Hatalmaságnak sem köteles arról számot adni, a' mit a' maga Birodalmában mivel — *Lipsiában* 900000 réf posztót, 380000 p rtzipöt, 80000 pár sarut, 300000 pint bort, 50000 pokrótzot, 200000 pár strimfet, és 200000 háló süveget requiraltak a' Frantziák.

Tudományt tárgyazó Tudósítás.

Mennél igazabb az, hogy az Európai Palléro-

zásnak historiája, annak első kezdetétől fogva a jelenvaló időig, a régi pallérozott nemzeteknek, nevezetesen a Görögöknek és Rómaiaknak pallérozottságokkal sokféleképpen össze vannak kötve; úgy az is valóságos igazság, hogy a régiségekről való tudománynak (Antiquitas) tanítását az Oskolákban elkerülhetetlenül szükséges. E végre a következő munka méltó az ajánlásra: *Encyclopaedia Philologiae Graecorum et Romanorum in usum Studiosae Literarum Juventutis, Editio altera auctior et emendatior, Posonii 1806. in 8. pagg. 450 cum Indice.* Ez a munka

1. A Görög és Római Literaturának és Mesterségeknek fundamentomosa ágazatit,

2. A Görög és Római classicus Auctoroknak avagy Íróknak rövid esméretét —

3. A Görög és Római Mythológiát, avagy Meseknek magyarázatját —

4. A Görög, és

5. A Római Antiquitásokat foglallya magában. Szerezhető Posonyban T. T. Stanislaides Daniél oda való Evangelicus Professor és mostani Rector Urnál. Azoknak a kik számosabb nyomtatványokat vásárolnak, illendő rabatum fog adattni.

Ugyan ott, tudniillik Posonyban találtató Tek. Ischoczki Lehoczky Andráš Urnak, a N. Szombati Districtualis Tábla Erd. Assessorának *Stematographia* nevezetű tudós munkája, mellynek nyomtatványai Posonyban Professor Belnay, Pesten Eggenberger Könyváros Uraknál vannak le téve; egy nyomtatványnak az árra 2 forintra van le szállítva. Annak Supplementuma avagy Tóldalékja az újabb Magy. Familiákról, Pesten a Nemzeti Bibliotékába van le téve, melly onnan nyomtatás alá fog adatódni.

D. D. S.